

Några märkligare skandinaviska ascomycetfynd.

Af

KARL STARBÄCK.

I nedanstående lilla uppsats har jag sammanfört en del notiser om några till största delen af mig själf insamlade ascomyceter. I allmänhet hafva de uppräknade arterna intresse dels såsom för vetenskapen nya, dels såsom för första gången påträffade i Sverige. I några fall hafva sådana blifvit medtagna, som gifvit mig anledning till kritiska anmärkningar rörande synonymiken eller förhandenvarande beskrifningar. En del af dessa anmärkningar äro redan delvis publicerade af REHM i texten till hans exsiccata, liksom äfven några af fynden blifvit i förbigående anmärkta i hans stora arbete öfver discomyceterna utgörande tredje afdelningen af "die Pilze Deutschlands, Oesterreichs und der Schweiz". Discomyceterna äro ordnade efter detta arbete.

Lophodermium Oxycocci (FR.) KARST. — Ascii clavati, sursum rotundati, $90-100 \times 12-15 \mu$; sporidia filiformia, utrinque acutata, ascis paucis brevioria, 8:na. Paraphyses numerosæ, filiformes, ascos $12-18 \mu$ superantes, ad apicem capitulo subsphæroideo sæpe præditæ. — *Hab.*: in inf. pagina foliorum Oxycocci palustris ad Eriksberg, Kolmården, Östergötland. Augusti 1891. Leg. ipse et Haglund. Distributum apud REHM: ascom. exsicc. no. 1065. Jmfr. REHM Disc. p. 1247.

KARSTEN (Myc. Fenn. I p. 244) har ej funnit mogna exemplar; lika litet REHM (Disc. p. 37), eller SCHRÖTER (Pilzfl. v. Schles. II p. 177.) Jmfr. Hedw. 1892 p. 304.

Clithris crispa (PERS.) REHM. — *Hab.*: In ramis aridis Abietis excelsæ ad Qvarsebo, Kolmården, Östergötland. Augusti 1891. — Distributa apud REHM:

ascum. exsicc. no. 1062. Cfr. Hedw. l. c. p. 303, REHM Disc. p. 1250.

Clithris Ledi (ALB. & SCHWEIN) REHM. — Hymenium primo neque rufescens ("schwartzbraun"), neque nigricans sed amoene lividum vel livido-plumbeum. Asci vulgo — 75μ l., $7,5 \mu$ cr.; sporidia $50 \times 1 \mu$; paraphyses apice ter quaterque spiraliter contortæ. Circa apothecium in superficie matricis mycelium intra corticem et lignum late repens. — *Hab.*: verisimile parasitans in ramulis Ledi palustris ad Eriksberg, Kolmården, Östergötland. Leg. ipse et Haglund. — Distributa REHM: ascum. exsicc. n. 1063. Cfr. Hedw. 1892, p. 303. et REHM, Disc. p. 1250.

Clithris Juniperi (KARST.) REHM — Syn.: *Clithris juniperina* STARB. (ASCUM. fr. Öl. och Österg. Bih. Vet. Ak. Handl. 15, III, 2 p. 21) — Asci — 115μ longi; sporidia deorsum acutati, ad 55μ longa. — *Hab.*: ad Storångsberget, Qvillinge, Östergötland. Augusti 1891.

Den af mig l. c. uppställda arten divergerar vanligen genom peritheciernas smala, långsträckta form, samt genom de ända till 135μ långa asci. Dessa karaktärer synes emellertid för obetydliga för artskillnad, och *Cl. juniperina* STARB. torde böra anses som en af det olika substratet — naken ved i st. f. bark — betingad form. Öfvergångsformer mellan den af mig uppställda och den typiska formen erbjuda de 1891 insamlade individerna.

Nævia piniperda REHM. — *Hab.*: in acubus Abietis excelsæ vivis parasitans ad Upsala April 1890. — Immixtam eum forma ascigera etiamque parasitantem invenio formam spermogonium verisimiliter sistentem. Hæc forma est: *Hypodermium nervisequium* LINK. (SACC. Syst. III p. 729) Conidia e basidiis septatis ad utrumque septum bi- vel tri- vel pluri-ramulosis acrogena, solitaria, utrinque acuta, curvata vel recte fusioidea, $18-24 \times 2 \mu$. — Cfr. REHM Disc. p. 1215.

Stictis fimbriata SCHW. (REHM Disc. p. 1218) — *Hab.*: in squamis Pini silvestris insulæ Sandön, Upland. Maj 1892. Cfr. WESTERGREN Bidrag till Gotlands svampfl. (Bih. K. V. A. Handl. 22. III N:o 6) p. 17. Distributa apud REHM ascom. exsicc. n. 1094.

"Asci apice acutiusculi", som Berlese och Saccardo säga (Syll. Disc. p. 696) är ett föga betecknande uttryck. Sporsäckarna, som förete en, ej heller af REHM anmärkt, rätt anmärkningsvärd byggnad, äro nämligen upptill inknipna under den konformiga, något hopdragna toppen, som i spetsen är försedd med en tydlig nästan sferisk förtjockning.

Robergea unica DESM — *Hab.*: In ramulis aridis Piri Mali ad Axberg, Nerike (leg. KJELLMARK.) Cfr. Bot. Not. 1895 p. 25. — Specimina plane congruunt cum descriptione REHMI (Disc. p. 190), exempl. original. ROBERGEI in herb. EL. FRIES et RABENHORST F. E. 765. Fungillus in cortice nidulans ostiola magis luxuriantia præbet, ostiola e ligno erumpentia sunt minora. — Huruvida *Sphæria cubicularis* FR. (Syst. myc. II p. 477) tillhör artens synonymer, torde väl icke vara alldeles säkert. I EL. FRIES svampherbarium finnas några exemplar af *Schizoxylon alboatrum* REHM insamlade af WAHLENBERG, och etiketten lyder "Sphæria? cubicularis Myc. 2. p. 477 teste Fries; Upsala, vid Vårdsätra ryttartorp på en vildapelgren, 15 Sept. 1819." Jmfr. REHM l. c.

Cenangium impudicellum KARST. — *Hab.*: ad lignum fabrefactum pineum Eriksberg, Kolmården, Östergötland. Augusti 1891. — Specimina, quæ plane cum exempl. orig. mei herbarii congruunt, distributa apud REHM ascom. exsicc. n. 1058. Hedw. 1892 p. 302.

Cenangium acicolum (FUCK.) REHM. — *Hab.*: in acubus Pini silvestris in insula Sandön, Upland; Falkviken, Qvillinge, Östergötland; Skokloster; Upland; ad oppidum Dröbak, Norge. Asci 60—85 × 10—12 μ . Sporidia 10—13(—16) × 3—5 μ . Pa-

raphyses sursum interdum ramosulæ. Cfr. REHM Disc. p. 1255.

Tympanis microtheca (KARST.) REHM — *Hab.*: in ligno decorticato Qvarsebo, Östergötland (leg. HULTING.)

En, som det synes, sällsynt och genom sina elliptiska sporer och korta asci högeligen distinkt art. Mina exemplar öfverensstämma fullständigt med KARSTENS beskrifning äfven med afseende på spormåttena (således ej med REHMS Disc. p. 275). Paraphyserna, som bilda ett tätt, svart epithecium, äro upprepadt dichotomiskt delade.

Patellaria atrata (HEDW.) FR. var. *major* nov. var. — A typo divergens sporidiis majoribus 50—60 × 10—12 μ , paraphysibus sursum varie ramulosis neque incrassatis; ramulis tribus vel plurimis ex eodem puncto vel aliis locis exeuntibus, interdum brevioribus conidiorum ad instar. Forma plane a typo distincta videtur. — *Hab.*: Ledinge, Knifsta, Uppland ad ramulos aridos Tiliæ. — Apothecia pilis brevissimis sunt obsessa.

Karschia nigerrima SACC. — *Hab.*: Noor, Knifsta, Uppland ad corticem et lignum Betulæ. Juli 1892.

Mina exemplar öfverensstämma med SACCARDOS beskrifning (Fung. Ven. IV p. 29). Arten synes väl skild från *K. lignyota* (FRIES) SACC. Den har asci tydligt cylindriska, föga klubblika, upptill rundade, eller rundadt afstötta, samt föga förtjockade och fast sammanhängande med epitheciet. Sporerne cylindriska och i allmänhet ej med öfre delen så mycket tjockare än den undre; ofta i början med en gråblå anstrykning; de 6—7 öfre äro snedt, nästan transverselt tvåradiga, den sista däremot lodrät. Hymeniet hos denna art med ytterst tätstående asci, åtskilda af hyalina parafyser, då däremot hos *K. lignyota* asci stå glest och parafyserna äro gulfärgade. Slutligen är hypotheciet (jmf. REHM Disc. p. 346 o. 347) olika; hos denna strax under hymeniet olivascent till mörk-

brunt, hos *lignyota* grönt gulaktigt, således betydligt ljusare.

Orbilia epiporea (NYL.) KARST. — Asci 22—25 × 2—3,5 μ . Sporidia (4,5—)7 × (0,5—)3 μ . — *Hab.*: Flottsund, Upsala ad Polyporum vetustum.

Till följd af ofvan angifna mått står min form tydligen närmast den italienska formen (SACC. Syll. disc. p. 626); från *major SPEG. är den fullt skild genom cellernas storlek, som hos hufvudarten ej går öfver 25 μ diam., vanligen hållande sig mellan 13 och 14 μ .

Sarcosoma platydiscus (CASP.) REHM — Asci cylindracei, obtuse rotundati vel detruncati, sensim sursum angustiores, longe pedicellati, cum pedicello 500—800 × 13—16 μ ; sporidia ellipsoideo-fuosidea, monosticha, hyalina, endoplasmate grumoso, 24—43 × 8—13 μ . Paraphyses filiformes, sursum paullum ad 7 μ incrassatæ. J—. — *Hab.*: Löfsveden, Qvillinge, Östergötland ad terram muscosam, April 1896 (leg. K. Haglund.) Distributum apud REHM ascom. exs. n. 1223. Cfr. REHM Disc. pp. 498, 499, 1263, Hedw. 1898 p. 143.

Mollisia Cottonasteris STARB. — *Hab.*: in plurimis locis circa Upsaliam ad folia Cottonasteris arida.

Sedan jag första gången beskref arten, har jag återfunnit den flera gånger och fullt utvecklad. Den är en tydlig *Mollisia* ingalunda tenderande åt *Pyrenopeziza* (jmf. SACCARDO syll. disc. p. 328). Apothecierna äro endast med basen något insänkta i bladets väfnad, aldrig frambrytande, ehuru så kan synas, då de omgifvas af bladets täta hårbeklädnad. I början äro de fullt slutna, sedan öppnande sig med en rund eller sargad, småningom vidgad por; slutligen bli de tallriksformade med något inåtböjd kant. Torra hopfallande. Mot apotheciets kant äro cellerna ordnade i rader, hvilka dock ej divergera. Asci bredt cylindriska, uppåt tillspetsadt vigglikt afsmalnande. Spo-

rerna äro aflångt spolformade, $8-12 \times 2-2,5 \mu$. (Jmfr. min beskrifning Bot. Not. 1887. p. 209).

Niptera melanophaea REHM — *Hab.* non plane evoluta ad culmos Phragmitis communis Mela, Simons-torp, Östergötland.

Mina exemplar äro utan tvifvel identiska med REHMS art, som genom sin egendomliga färg är synnerligen karaktäristisk.

Pyrenopeziza compressula REHM Disc. p. 618. *Hab.*: in caulibus siccis Loti corniculati sat frequens; Dröbak, Norge. Juli 1893.

Genom de i genomsnitt större sporererna ($11,5-13 \times 2,5-3 \mu$) närma sig mina exemplar, hvilkas riktiga bestämning auctor i bref vitsordad, var. *Rehmiana* WINT (apud REHM l. c.). Sporererna alltid distinkt klubbformiga, tätt tvåradiga. Asci $38-50 \times 4,5-6 \mu$; jod blånar ascustoppen ytterst svagt. — Mycelium finnes, men obetydligt färgadt och sparsamt.

Pyrenopeziza distinguenda STARB. nov. sp. — Apothecia gregaria, primitus immersa, mox autem erumpentia, basi tantum paullum innata, e clausis globosisque poro perlato aperta, demum fere cupulæformia, umbrino-atrata, lævia vel rugosiuscula, disco pallidiore, margine integro seriebus cellularum attenuatarum non divergentibus composito, textura ceraceo-mollis, globulosa, cellulis magnis; sicca margine connivente depressim sphæroidea, compressula, plicatula, nigricantia; madefacta, $250-500 \mu$ diam. Mycelium sub epidermide longe lateque repens, fusconigrum, maculas nudo oculo cinereo-nigricantes efformantia. Asci cylindraceuti, sessiles, sursum angustiores, obtusiuscule detruncati vel fere obclavati, $38-50 \times 6-8 \mu$. Sporidia quaternaria, primo oblongata, guttulata, deinde fuscoidea, utrinque obtusiuscula, $10-18 \times 2,5-3,5 \mu$. Paraphyses parcissimæ, filiformes, $1,5-2 \mu$ cr. J+. — *Hab.* in caulibus siccis Succisæ pratensis et Trifolii ad oppidum Dröbak, Norge. Legi 20.7.1893.

REHM identifierar denna art med sin *P. compressula*, hvilken (jmf. REHM l. c.) äfven kan förekomma med 4-sporiga asci. Om således denna karaktär ej får anses till fyllest, så synes min art likväl fullkomligt skild dels genom de betydligt större sporerne och dels genom det konstanta myceliet, som alltid är tydligt förhanden ehuru mer eller mindre väl utveckladt och genom sin färg tydligt afviker från det af mig hos *P. compressula* iaktagna. Det består af tätt septerade, temligen breda (4—6 μ) hyfer, som ofta anastomosera och sammanflyta, äfven på längden. Till följd häraf måste min art också föras till en annan afdelning, "*** Mit verbreitetem, dunklem Hyphen-Gewebe," än REHM själf för sin *compressula*. Äfven genom apotheciernas växtsätt är den skild, i det att dessa redan från början föga insänkta, snart blifva fullständigt ytliga, hvarigenom arten närmar sig *Mollisia*. Enligt min åsikt är den närmast besläktad med *P. Chailletii* FÜCK., men skiljer sig genom de 4-sporiga asci, de små apothecierna, och dessas hela af icke särskilda utan sammanhängande cellräckor sammansatta kant.

Beloniella Galii veri (KARST.) REHM var. *pilosula* nov. var. Apothecia ad basin pilis flexuosis, septatis, ramosis, parvis, 3—4 μ latis ornata; asci longiores 60—75 $\times$ 8—12 μ , apice non rotundati, sed conice obtusati. Paraphyses ad apicem longe, clavatum incrassatæ, clavula 15—25 μ longa; sporidia per medium majora, 25 $\times$ 3 μ . — *Hab.* ad caules aridos *Galii veri* Dröbak, Norge.

Den konstant uppträdande hårigheten hos apothecierna, som jag ej funnit hos andra exemplar, samt atvikelserna i öfrigt synas mig berättigande att namngifva den egendomliga formen. — Hvad hufvudartens synonymik beträffar har jag i EL. FRIES svampherbarium sökt efter upplysningar. Hvad jag där funnit af intresse i detta afseende är endast *Sphæria Galii* Fr.

Elench. p. 105 (Mazzantia Wint. d. P. I p. 913), hvilken enligt REHM (Disc. p. 640) misstänkes vara synonym. De af mig undersökta exemplaren utdelade i Scleromyces suecici n. 404 innehålla endast en *Phoma*-art, med insänkta, något Clypeosphæria-liknande perithecier, som framträda ofvan ytan medelst en tydlig papilliknande mynning. Sporulæ $7-9 \times 3 \mu$.

Belonium pineti (BATSCH.) REHM Disc. p. 688. Asci $61-69 \times 8-9$; sporidia $20-28 \times 1,5-2 \mu$. — *Hab.*: ad acus Pini silvestris Dröbak, Norge. — De norska exemplaren äro tydligen identiska med REHMS art, som däremot på inga villkor kan identifieras med KARSTENS, PHILLIPS och andras, med dem öfverensstämmande; dessa skilja sig fullständigt icke blott på grund af sporernas storlek och form, utan äfven genom parafyserna. REHM antyder ju också detta (Disc. p. 689) och anser att hans form bör skiljas såsom varietetät. Huruvida detta är riktigt och icke fast mera de olika uppgifterna syfta på former som böra föras till olika arter, torde väl endast kunna afgöras genom undersökning af originalexemplar.

Perizella acuum (ALB. et SCHW.) Syn. *Phialea acuum* REHM Disc. p. 717.

Ob texturam prismaticam et filamenta marginis vera est *Eupezizella* (STARBÄCK, Discomycetenstudien p. 28) — *Hab.* in acubus Pini silvestris et Abietis ad Upsala; Eriksberg, Qvillinge, Östergötland.

Ciboria uliginosa (FR.) REHM. — *Hab.* ad lignum cariosum humo tectum ad Ledinge, Knifsta, Uppland. Augusti 1895. — Species pede longissimo, apotheciiis albedo-farinellis, sporidiis angustis ($10-15 \times 2,5-3 \mu$) distincta.

Rutstroemia viarum STARB. nov. sp. — Apothecia gregaria vel sparsa, primitus clausa, deinde sphaerice aperta et patelliter explanata, semper distincte marginata, albo-lutescentia vel straminea, disco lutescente vel pallide aurantiaco, sicca rufescentia, textura porrecta,

0,5—2 mm lata, longe pedicellata, stipite gracili, flavo-rufescente, deorsum filiformiter attenuato, nigricante, 2—12 mm longo. Asci 8-spори, cylindraceo-clavati, sursum lumine detruncato, membrana incrasata, rotundati, $80-90 \times 7-9 \mu$; apice jodo distincte cærulescente. Sporidia in superiore parte disticha, ellipsoideo-fusoidea, vel fusioidea, utrinque rotundata, interdum deorsum clavulatum acuta, primo continua, denique biseptata, $12-18 \times 3-4,5 \mu$. Paraphyses filiformes, ramosulæ, hyalinæ, superne paullum incrasatæ. — *Hab.*: in viis arenosis verisimiliter semper stipite vegetabiliis quibusdam affixo ad Bagarbo, Skokloster, Uppland. Legi Augusti 1897. Distributa apud REHM ascom. exs. n. 1213. — Proxima est *R calopus* (FR.), sed species mea plane differt forma apotheciorum coloreque nec non sporidiis. Cfr. Hedw. 1898 p. 142, ubi REHM J- annotuit.

Dasyscypha cerina (PERS.) FÜCK. — *Hab.* ad lignum induratum vetustum Qvillinge (Haglund), Qvarsebo (Hulting), Östergötland.

De olika författarnes beskrifning öfver denna art afvika i ganska väsentliga afseenden, särskildt med afseende på paraphysernes beskaffenhet. KARSTEN har "paraphyses graciles" och REHM angifver dessa trådiga PHILLIPS däremot säger (Man. brit. Disc. p. 233 pl. VII fig 44) "paraphyses slendery acrose, exceeding the asci." PHILLIPS har äfven iakttagit osepterade hår, och skulle hans form äfven i detta afseende vara skiljaktig, så att REHM (Disc. p. 847) på grund häraf yttrar, "dass dieser Pilz nicht zu unserer Art gehören kann." Upprepade undersökningar af mina exemplar visa att dessa till alla inre delar öfverensstämma med KARSTENS originalexemplar, som jag eger i mitt herbarium. Paraphyserna äro jämbreda mot spetsen något afsmalnande och tillspetsade, flerdroppade; men icke böjda eller slingrande utan stelt uppräta närmande sig de för *Lachnum* typiska; $48-55 \times 2,5-$

3 μ , sålunda ungefär samma bredd, som REHM angiver. Men jag har äfven funnit på alla af mig undersökta preparat parafyser af vanlig Dasycephalatur, särskildt mot hymeniets periferi. De olika uppgifterna med afseende på håren torde också kunna reduceras till sin betydelse. Vid tillsats af KOH försvinna ofta nämligen septa nästan helt och hållet och för öfrigt förekomma de alltjämt ganska sparsamt. Enligt min tanke böra på denna grund de olika författarnes arter anses identiska.

Lachnella corticalis (PERS.) FR. Apothecia interdum vix sessilia, potius turbinatim substipitata. Sporidia 15—20 $\times$ 4—5 μ . Paraphyses tandem delatulae, filiformes, apice tamen quam minime clavulatum incrassatulae. Pili apothecii primo orhraceo-grisei, denique autem pallescentes, fere albicantes, demum evanescentes. — *Hab.* ad ramulos corticatos arborum frondosarum Bagarbo, Skokloster; Noor, Knifstad, Uppland; Örebro (KJELLMARK); Halleberg, Vestergötland (ELIASSON.) — PHILLIPS habet (Man. brit. disc. p. 253) sporidia 13 $\times$ 4 μ .

? *Plicariella Nylanderii* (KARST) SYN. (Cfr. REHM l. c. p. 928, SACCARDO Syll. disc. p. 111) *Peziza Polytrichii* KARST. Myc. fenn. I p. 62; *Peziza Nylanderii* KARST. Rev. mon. asc. p. 118; *Crouania Nylanderii* KARST Hedw. 1884. Fragment. myc. X. p. 20.

Asci 178—260 $\times$ 16—24 μ . Sporidia 16—18 μ diam. Paraphyses apicem versus sensim crassiores, 6—8 μ , septatae, ad basin saepe racemosae. J+ — *Hab.*: ad terram arenosam ad Bagarbo, Skokloster, Uppland.

Enligt den släktbegränsning REHM använder i sitt stora arbete bör ofvanstående art föras till *Plicariella*, som skiljes från *Detonia* SACC. (*Barlea* REHM) därigenom att jod färgar ascusmembranen blå. Detta var fallet om också i ringa mån hos mina exemplar. NYLANDER säger (Obs. circa Pez. p. 22), "hymenium jodo

cærulescens." I andra afseenden öfverensstämmer arten fullständigt med *Detonia miniata* (CROUAN) REHM (Disc. p. 1269); och skillnaden mellan denna och KARSTENS art synes äfvenledes ligga endast i jodreaktionen. Denne förklarar nämligen (Rev. mon. l. c.) *P. Nylanderi* skild från *P. Crouani* endast "apotheciis minoribus et sporulis asperulis." Enligt REHM (a. a. p. 933) har emellertid denna "Sporen äusserlich netzförmig, zuletzt feinstachelig verdickt;" och denne anger dessutom mindre apothecier 5—10 mm, då KARSTEN (Myc. fenn l. c.) har "apothecia latit. circites 1,5 cm." Hvad jodreaktionen beträffar är dessutom att märka REHMS anmärkning under *Barlaea Polytrichii* (a. a. p. 928), och äfven om den såsom hos mina exemplar verkligen förefinnes beträffande ascustoppen, är det frågan om, huruvida denna enda karaktär berättigar till artskillnad.

Humaria granulata (BULL.) QUÉL. var. *robusta* STARB. nov. var.

Hymenium cum typo conveniens paraphysisibus autem robustis, sursum varie capitulatim, sphaerice vel aliter, — 14 μ incrassatis satis diversa est hæc forma. — *Hab.*: ad finum vaccinum Ledinge, Knifsta, Uppland. Legi Aug. 1895.

Humaria delectans STARB. nov. sp. — Apothecia gregatim sparsa, superficialia vel basi lata adnata, e cupulatis mox late applanata, sed vix patellaria, margine undulato, semper integro et erecto, excipulo pallide ochraceo-testaceo, ad basin fibrillis candidis e mycelio exeuntibus, sursum sensim evanescentibus obsessa, disco saturatius vitellino vel vitellino-miniato, 0,5—1,5 cm. lata. Asci cylindraceuti, sursum rotundati, longiuscule pedicellati, 120—140 (p. sp.) $\times$ 12—15 μ . Sporidia lævia, ellipsoidea, utrinque obtusiuscula, primo guttulata, denique continua, 14—16 $\times$ 7,5—9 μ . Paraphyses graciles, filiformes, non vel vix incrassatæ, 2,5 μ latæ. Excipulum textura globulosa, cellu-

lis 6—12 μ diam., extus contextu arachnoideo hyphis varie currentibus, vix anastomosantibus, 3—5 μ crassis, basin versus densioribus composito vestitum. J. †. — *Hab.*: ad terram arenosam et adustam inter muscos gramineque juvenes ad Ledinge, Knifsta, Uppland. — Legi 11. 6 et 13.7.1895. — Species ab affinibus *H. leucolomoides* REHM, *H. fibrillosa* CURR., *H. luculenta* COOKE et *H. luteo-nitens* (B. ET BR) sporidiis et paraphysibus differt. Proxima est *H. euchroa* (KARST.), sed notis allatis nec non colore satis diversa. Quoad texturam pertinet cfr. *Lachneam Plumieri* FR. et *L. Anemone* QUÉL.

Humaria pilifera (COOKE) SACC. — *Hab.* inter muscos lapidesque ad ecclesiam in Kalmar. Legi Oktober 1896. — Specimina bene cum descriptione REHMI congruunt; ab icone apud COOKE mycogr. pl. 23 fig. 92 perpallum divergunt. Distributa apud REHM ascom. exs. n. 354 b. (Hedw. 1898 p. 144)

Plicariella trachycarpa (CURR.) REHM. Apothecia primitus hemisphærico-clausa, testaceo-brunnea; deinde applanata, ad solum depressa, margine irregulariter elevato lobatoque, disco saturatim cinnabarino vel cinnabarino-atrato, extus verucellis pilis conglutinatis constitutis obsessa; paraphyses uniformes (cfr. SACCARDO Syll. disc. p. 105), gracile filiformes, 3,5—4,5 μ crassæ, præsertim sursum ramosæ, conglutinatæ, 20 μ ascos superantes et epithecium formantes. — *Hab.*: ad terram deustam Bagarbo, Skokloster. September 1890. Cfr. REHM Disc. p. 996.

Plicaria viridaria (B. et BR.) REHM. — *Hab.* ad locos carbonarios humidosque sat frequens ad Ledinge, Knifsta, Uppland 1895.

Mina exemplar öfverensstämma jämförelsviis väl med beskrifningen hos REHM, som ock gillat bestämningen. Ett apothecium mätte ända till 21 mm. i diameter. Apothecierna äro för öfrigt utåt flocköst hvitluddiga. Arten kännes lätt igen på den egendomligt blåaktigt

vattengrå, på hymeniet något i olivgrönt stötande färgen, de små sporererna med oljedroppar och de af jod starkt blåfärgade, långa upptill tvärt afhuggna sporsäckarna.

Otidea cochleata (LIN.) FÜCK. *Hab.*: in viis arenosis Ledinge, Knifsta, Uppland autumnno 1895. Distributa apud REHM ascom. exs. n. 1153.

Apothecierna äro i högsta grad tufvade eller, rättare uttryckt, en mängd sådana utgå från ett djupt i marken nedsänkt olika formadt mycelium, stå tätt tillsamman och sammanflyta ofta; hvarje apothecium på ena sidan djupt klufvet, men på den andra icke öronligt utdraget; kanten är på det oregelbundnaste och rikaste sätt veckad och flikigt vågig.

Sphaerospora confusa (COOKE) SACC. *Hab.*: ad locos carbonarios Bagarbo, Skokloster (1891) et Ledinge, Knifsta, Uppland (1895) sat frequens. Distributa apud REHM ascom. exs. n. 1209.

Att de svenska exemplaren äro identiska med COOKES art framgår af dennes figur (Mycogr. pl. 32 fig 124); liksom med hvad REHM, som gillat bestämningen, förstår under detta namn. De öfverensstämma äfven med KARSTENS beskrifning (M. F. I p. 75) och hans exemplar i fungi fennici n. 528, med undantag däraf att parafyserna hos mina exemplar aldrig bli mera än till 6 μ förtjockade. (Jmfr. REHM Disc. p. 1037). Håren äro af tvenne slag. De marginala bestå af en ända till 30 μ bred och 40 μ lång basal-del och en småningom ehuru temligen hastigt afsmalnande spetsdel, 40—60 $\times$ 10—20 μ . De under kanten sittande håren ha en betydligt mindre basaldel, men däremot längre af flera leder bestående spetsdel. Öfvergångar mellan de extrema typerna finnas naturligtvis många.

Lachnea melaloma (ALB. et SCHW.) SACC. Sporidia 18—20 $\times$ 8—9 μ ; clavula paraphysis 4,5—7 μ longa.

— *Hab.*: ad terram deustam Bagarbo, Skokloster, Uppland.

Lachnea gilva (BOUD.) SACC. — *Hab.*: ad terram carbonaceam arenosam inter muscos ad Ledinge, Knifsta, Uppland (1895).

Min bestämning stöder sig på beskrifningen och afbildningen hos COOKE (a. a. p. 240 pl. 113 fig. 406). De där angifna spormåtten stamma med de af mig funna $15-17 \times 7-9 \mu$; så äfven den isabellfärgade disken. REHMS art (Disc. p. 1049) torde däremot svårligen vara identisk med denna. — Myceliet består af långa, septerade, hyalina, $5-6 \mu$ breda hyfer.

Lachnea capituligera STARB. nov. sp. Apothecia gregaria, superficialia, primo sphaerioidea, deinde patellariter concaviuscula vel demum plane expansa, margine integro, acuto vel strigoso-crenulato; excipulo pallide umbrino, pilis fasciculatis marginem versus densioribus strigosa, disco castaneo, $2-8$ mm lato. Pili fasciculati, conglomerati, fusci, septati ad apicem globulosim vel clavulatum incrassati, $60-100 \times 8-12 \mu$. Asci clavato cylindracei, $-200 \times 10-12 \mu$. Sporidia ellipsoidea, biguttulata, $18-20 \times 8-10 \mu$. Paraphyses filiformes, superne abrupte clavulatum vel sphaerice, -10μ incrassatae — *Hab.*: ad terram carbonariam Ledinge, Knifsta, Uppland exeunte Julio 1895 — Colore apotheciorum, pilis fasciculatis praesertim paraphysibus haec species, *L. intermixta* (KARST) REHM affinis, distincta est.

Lachnea laticolor KARST. — *Hab.* ad terram aquosam inter gramineas et muscos Ledinge, Knifsta, Uppland exeunte Julio 1895 sat frequens. Distributa apud REHM ascom. exs. n. 1207.

Min bestämning stöder sig på KARSTENS beskrifning (M. F. I p. 66) samt på jämförelse med hans exsicc. n. 924. Mina exemplar öfverensstamma till alla delar med de af honom utdelade så att REHMS? framför *Lachnea laticolor* KARST. Hedwigia 1898 p.

142 måste utgå. Sporerne äro fullt öfverensstämmande till storlek $19-21 \times 9-10 \mu$ och form, samt i öfrigt hos båda tydligt skulpterade, försedda med tätt sittande vårtor, hvilka sannolikt gifvit anledning till KARSTENS yttrande l. c. "spore massa granulosa repleta." Parafyserna öfverensstämma och äro upptill ända till 12μ förtjockade. Huruvida denna form bör såsom art skiljas vill jag icke nu inlåta mig på att besvara, den viktigaste karaktären synes vara sporrernas smalare form, men att såväl denna, som *umbriata*, *scutellata* m. fl. besläktade arter äro hvarandra ytterligt närstående och knappast att anse annat än som former till en och samma serie, är alldeles utanför allt tvifvel.

Lachnea Dalmeniensis (COOKE) PHILL. *Hab.*: ad viam arenosam inter herbas proceras ad Sikudden, Qvillinge, Östergötland. Legit Juli 1895 E. Haglund. — Cum REHM (Disc. p. 1052), consentiens credo eam speciem syn. cum *L. phaeoloma* (WALLR.) esse.

Lachnea gregaria REHM. *f. lignicola* REHM in litt.

Apothecia appanato-cupularia; textura globulosa, cellulis $25-35 \mu$ diam. composita; sporidia $24-26 \times 8-11$; paraphyses sursum perpauillum clavulatum incrassatae. Ceterum cum typo sec. REHM ascum. exs. n. 6 plane congruens forma. — *Hab.* perpaucis specimen ad truncum aquosum Gropdalen, Lerbäck, Nerike.

Lachnea albocincta (B. et CURT.) Syn. *Neottiella albocincta* SACC. — Apothecia gregaria vel nonnulla fere subconnata, superficialia, vix terra basi infossa, primitus sphaeroideo-clausa, deinde appanato-concava, margine crasso, vix relaxato, carnosae, $1\frac{1}{2}-2$ mm. diam; disco aurantiaco-luteo, excipulo a margine extus pilis hyalinis, siccitate albido-candidis densissime obsesso. Asci cylindracei, nodulosi vel breviter pedicellati; sursum rotundati, 8-sporei, jodo non caerulecentes, $220-260 \times 16-20 \mu$. Sporidia ellipsoidea,

guttula una ornata, granuloso-echinulata, $18-22 \times 12-14 \mu$. Paraphyses gracillimæ, circa 2μ crassæ, sursum longe, clavulatum, -4μ incrassatæ. Pili longissimi, pauciseptati, perfecte hyalini, apice obtuse, attenuatim angustiores, basi latiores, $5-6,5 \mu$. Textura excipuli laxè intricata, hyfis crassis membrana variegata undulata composita, præsertim ita marginem versus; hypothecium hyfis aliis crassis, aliis filiformibus intricatim contextum. — *Hab.*: ad terram inter muscos ad Kaddajokki in Lapponia lulensi; leg. Nyman. Cfr. REHM disc. p. 961.

Ascophanus cinereus (CROUAN.) BOUD. — *Hab.*: ad fimum equinum Mela, Simonstorp, Östergötland; Ledinge, Knifsta, Uppland.

Ascophanus crustaceus STARB. nov. sp. Apothecia sparsa vel plerumque gregaria, interdum crustam vagam efformantia, primitus spherioidea vix clausa, deinde turbinata vel fere dolioloidea, demum crasse patellaria, vix marginata, primum pallide fuscidula, mox nigricantia, atra, $0,5-1$ mm. lata. Asci cylindræci, sursum rotundati, deorsum abrupte et brevissime stipitati, $95-130 \times 15-17 \mu$. Sporidia 8:na, ellipsoidea, membrana crassa, disticha, vel oblique monosticha, rarissime monosticha, $17-25 \times 8-10$. Paraphyses filiformes, sursum bi- vel trifurcatæ vel irregulariter ramosæ, $1,5-2 \mu$, uno alterove ramulo incrassato, 3μ lato. Textura excipuli globulosa, marginem versus series cellularum attenuatæ. J+. — *Hab.*: ad fimum equinum Ledinge, Knifsta ineunte Augusto 1895 sat copiosim. — Ab *A. cinereo* (CR.) B. cui peraffinis paraphysibus colore apotheciorum juniorum plane distincta species.

Ascophanus rosellus STARB. nov. sp. Apothecia dense gregaria, crustam fere continuam, longam latamque conformantia, interdum confluentia, humida lacteo-rosea, arida roseo-vinosa, convexo-lentiformia vel paullum applanata, $0,1-0,2$ mm diam. Asci ovati vel ellipsoideo-ovati, $30-40 \times 13-15 \mu$. Sporidia (2—)

4—6—8:na, ellipsoidea, irregulariter ordinata, 8—12 $\times$ 6—7 μ . Paraphyses filiformes, apice interdum perpaullum clavulatum incrassatæ, 1,5 μ latæ. J—. — Hab. ad fimum vaccinum Ledinge, Knifsta, Augusto ineunte 1895. Distributa apud REHM. ascom. exs. n. 1166. Hedw. 1896 p. 147 — Pulcherrima species *A. conformi* affinis colore modisque autem satis diversa; *A. amethysteus* QUÉL. proximus videtur.

Lasiobolus pulcherrimus (CROUAN) SCHRÖT. — Hab. ad fimum vaccinum Ledinge, Knifsta Aug. 1895. — Specimina mea subiculo carent, ceteris partibus cum descriptione ad REHM Disc. p. 1098 congruunt, plane cum icone COOKEI (mycogr. pl. 39 fig. 134)

Rhyarobius sexdecimsporus (CROUAN) SACC. — Hab. ad fimum equinum Ledinge, Knifsta Aug. 1895 — Sporidia non disticha, in superiore parte asci 7—8 in tribus vel quattuor seriebus jacentia, in media parte 5—6 disticha, deorsum 2—3 monosticha. Ita in omnibus ascis sporidia vidi. Apothecia —0,3 mm. lata. An varietas?

Rhyarobius pachyascus ZUKAL. — Asci primum plane globosi, demum ellipsoideo-ovati, 3—8, plerumque 4—6 in singulo apothecio, 60—80 $\times$ 30—40 μ ; sporidia 5—6 $\times$ 2,5—3 μ . — Hab. in fimo equino Noor, Knifsta, Uppland Juli 1892.

Ehuru tyvärr i mitt nummer 914 af REHMS ascomyces exsiccati just b saknas och jag sålunda ej kunnat jämföra mina exemplar med ZUKALS original-exemplar, är jag likväl alldeles öfvertygad om bestämningens riktighet, då ZUKALS beskrifning är fullt öfverensstämmande (hos REHM disc p. 1105) och arten lätt igenkännas på sin egendomliga ascusform och sina få asci, hvilka egenskaper jämte det oregelbundna antalet sporer i hvarje sporsäck, gör det tvifvelaktigt om ej arten hållre borde föras till släktet *Thelebolus* TODE, till hvilket den i alla händelser bildar en tydlig öfvergång.

Saccobolus depauperatus (B. et BR.) REHM. — *Hab.*: in fimo equino Ledinge, Knifsta, Uppland Juli–Aug. 1895 — In nonnullis speciminibus sporidia 14–17 $\times$ 7–9 μ . Hæc forma igitur et modis et situ sporidiorum transitum ad *S. violascentem* BOUD. præbet.

Ascobolus atrofuscus PHILL et PLOWR. — Sporidia 18–21 $\times$ 10–12 μ J—. — *Hab.*: ad lignum adustum, aquosum humi jacentem Ledinge, Knifsta exeunte Julio 1895 specimina pauca legi. —

Vibrissea truncorum (ALB. et SCHW.) FR. — Sporidia longitudine fere ascorum. Asci — 250 $\times$ 4–6 μ . Paraphyses ascos æquantes vel perpaulum superantes, 3–5 μ crassæ, sursum in clavulam longam, —6 μ crassam attenuatæ, vel globulosim incrassatæ vel æquales. — *Hab.* ad truncum sub aqua jacentem Gropdalen, Lerbäck, Nerike 1894.

Didymosphaeria Marchantiæ STARB n. sp. Perithecia dense gregaria, primum tecta, deinde erumpentia basi tantum insculpta, globulosa vel paullum conica, acutiuscule ostiolata, nigra, membranaceo-coriacea, textura minute globuloso-prismatica ("dense parenchymatica"), cellulis polygonis, prismatico-sphæroideis, minutissima, 75–100 μ diam. Asci distincte cylindricei, rarius cylindriceo-clavati, sursum rotundati, sessiles, 35–50 $\times$ 8–12 μ . Sporidia octona, plerumque disticha, interdum monosticha, fuusoideo-ovoidea, medioseptata et constricta, superiore loculo rhomboideo, altero angustiori, inæquilaterali et curvulo vel recto et cylindriceo, 12–15 $\times$ 4–6 μ . Paraphyses filiformes, confluentes massam ascos obvallantem formantes. — *Hab.* ad caules et ramulos antheridiorum et ad thallum Marchantiæ polymorphæ Ledinge, Knifsta, Uppland. Juli 1895. — Ob perithecia dense aggregata species *Lizoniæ* adscribenda esset; cfr. autem STARBÄCK Bih. Vet.-ak. Handl. Band. 21. III. 9 p. 13–17.

Ophionectria Briardi BOUD. v. *longipila* STARB. NOV. var. Perithecia sparsim gregaria, globosim dolioloi-

dea, membranacea, aureo-fulvescentia, ad ostiolum fusco-atra, undique pilis rigidis, fuscis pellucidis, septatis, simplicibus, interdum fasciculatis, $50-100 \times 4-5 \mu$ passim obsessa, ad basin mycelio hyfis hyalinis, ramosis, repentibus laxe vestita. Sporidia filiforme fusioidea, utrinque acutata, guttulata, simplicia, hyalina, $38-50 \times 4-5 \mu$. Asci fusiformes vel fusioideo-cylindracei, sessiles, sursum obtusiuscule attenuati, $65-90 \times 8-10 \mu$. Paraphyses mox confluentes. — *Hab.* in Diatype Stigmatæ ad Ledinge, Knifsta initio Julii 1895. —

Utän tvifvel synnerligen närstående hufvudformen, som oafsedt peritheciernas form, hvilken enl. beskrifning och figur (Rev. myc. 1885 p. 226 tab. LVI fig. 2) synes något afvikande, är väl skild. Varieteten har nämligen hår ej blott vid ostiolum utan öfver hela peritheciat, dessutom äro dessa ända till 3 gånger så långa som hufvudartens och septerade, hvarjämte det tydliga myceliet bildar en god karaktär.

Ett par ord om de svenska *Odontites*-arterna.

I förra årgången af denna tidskrift refererades en uppsats om *Odontites*. Detta har gifvit anledning till att jag, liksom andra här, i år haft min uppmärksamhet riktad på detta släkte under ett par exkursioner. Jag har dervid funnit, att det ännu återstår en del att göra, innan man kan uppgöra beskrifningar, som innefatta alla de förekommande svenska formerna. Många af karaktärerna variera och möjligen kunna mera konstanta varieteter uppletas. Så t. ex. saknar *O. verna* vanligen vegetativa blad mellan öfversta förgreningen och nedersta skärmladet, fastän enstaka exemplar påträffas, hos hvilka (genom blommornas fullständiga felslagning) sådana blad finnas. Men mera

anmärkningsvärdt är, när en sådan forma *interfoliata* (med ett eller flera sådana bladpar) är talrikast på en plats, ss. vid Bäckaskog (aman. Olin). Denna form är dock ej identisk med var. *interfoliata* Borbás.

Skärbladens längd varierar också både hos *O. verna* och *serotina*. Man kan äfven af den förra finna exemplar, hos hvilka grenarne utgå under nästan lika stor vinkel, som hos den senare, liksom omvänt ex. af den senare, hos hvilka grenarne utgå under lika spetsig vinkel som hos den förra; men detta tyckes vara mera individuella undantag.

Af *O. serotina* förekommer på strandvägarna, åtminstone flerstädes vid Öresund, ss. från Hammar till Limhamn, vid Saxtorp, en forma *pumila*, hvilken af den, som ej ger akt på den olika blomningstiden, nog kunde förväxlas med *O. littoralis*. Den blir, liksom åtskilliga andra växter på dylik lokal, mycket lågväxt, ofta endast en eller några få centimeter hög och då utvecklas vanligen icke några grenar, fastän rudimenter till dem ofta synas i bladveckan, bladen blifva flere gånger längre än internodierna. Såväl hos denna som den vanliga högre formen kan frukten, åtminstone i ett visst stadium af utveckling, skjuta något fram ofvan foderflikarne och tillochmed i toppen blifva något, fast mycket obetydligt urnupen. Om dylika former därför röja en närmare eller fjärmare förvandskap med *O. littoralis*, vill jag lämna osagdt. Otroligt är dock icke att hybrider mellan de på högsommaren och hösten blommande arterna kunna påträffas.

Härmed har jag endast velat visa att det ännu finnes åtskilligt att utreda hos våra inhemska fanerogamer.

O. Nordstedt.

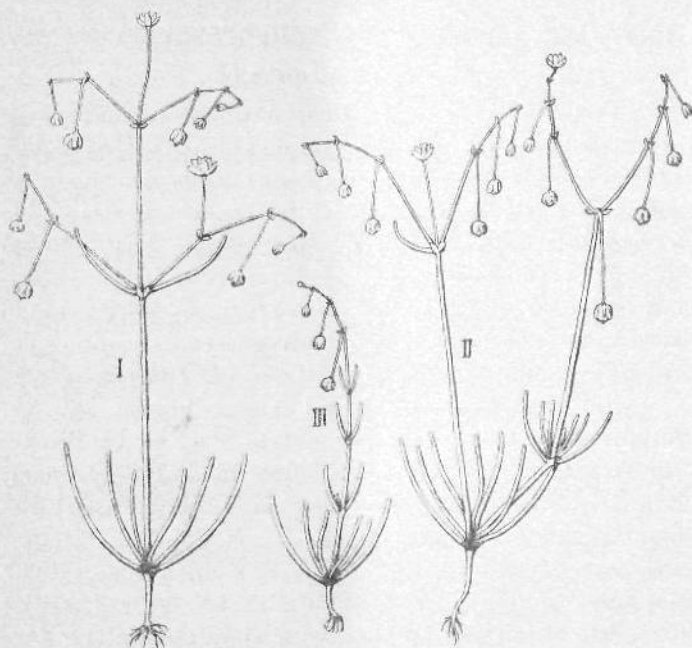

Spergula arvensis L. var. *oligogónata*, nova var.

Af OTTO R. HOLMBERG.

Caulis 3—15 cm. altus, uno vel duobus verticillastris foliorum præditus, solus vel plures ex eadem radice, simplex vel ramosus, ramis foliis destitutis vel solum bracteis foliaceis instructis. Inflorescentia valde variabilis, sæpe irregularis, plerumque basi una vel duabus bracteis foliaceis prædita. Stamina 5 interiora bene evoluta, interdum exteriores seriei unum alterumve antheram inevolutam gerens. Semina plerumque papillosa, rarius epapillosa (*f. leiosperma*).

Skiljes lätt från hufvudformen genom habitus. Mindre utvecklade exemplar hafva blott en bladkrans, skenkrans, vid roten (hjärtbladen med dverggrénar), hvarifrån blomställningens skaft utgår. Kraftigare exemplar hafva derjemte en bladkrans uppe på stjelken. Då flera stjelkar utgå från hjärtbladens veck, saknar vanligen midtstjelken denna andra bladkrans, medan de senare utvecklade sidostjelkarne hafva sådana (fig. II.). (Jfr härmed det analoga förhållandet hos hufvudarten!) Stjelkens grenar, då sådana förekomma, sakna stjelkblad. (Hos hufvudarten ha grenarne alltid blad, vanligen 2 kransar.) — Blomställningen är ofta vid basen försedd med ett eller två skärblad, hvilka fullkomligt likna örtbladen eller stundom äro något förkrympta. Blomställningen är antingen regelbunden, såsom hos hufvudarten, eller ock visar den en del oregelbundenheter. Den vanligaste är att knippets första blomma är ersatt af ett nytt fullständigt blomknippe, under det sidogrenarne äro utbildade som vanligt (fig. I.). Sidogrenarnes antal kan variera från två, hvilket ju är det regelbundna för arten, till tre, fyra etc. Stundom kunna till och med mellan dessa grenar bildas dverggrénar, så att det ibland blir svårt att afgöra, om man skall anse det hela som en eller flera blomställningar. — Endast de 5 inre ståndarne hafva utbildade knappar. Af de yttre äro stundom en eller ett par för-

sedda med små gula ämnen till knappar, hvilka dock vanligen sakna utbildadt frömjöl.

Förekommer i mängd på klippvallar i Skåne vid *Simrishamn*, både norr och söder om staden, på sina ställen spridande sig ned i sanden nedanför klipporna, der den varierar med glatta frön.

Smärre exemplar af denna var. hafva en viss likhet med en *f. pygmæa* af hufvudarten (fig. III). Denna form skiljes dock lätt derigenom, att den utom de nedersta bladen har 2 eller 3 par blad utan eller med mycket förkrympta dverggrenar på stjelken och dessutom alltid saknar örtartade skärblad. Är en lokalform, som uppträder på torra och magra ställen vanligen jemte öfvergångar till hufvudformen, hvaremot var. *oligogonata* är en väl begränsad varietet, som håller sig fullt konstant, såväl då den kommer ned i sanden nedanför klipporna, hvilken ej torde vara dess ursprungliga lokal, som ock vid odling.

Finnes *Dianthus arenarius* i Bohuslän?

I den 11:te upplagan af HARTMANS flora uppgifves Otterön i Bohuslän såsom fyndort för *Dianthus arenarius*. Likaså i äldre upplagor af denna flora. Denna uppgift gaf mig anledning att eftersöka nämnda växt under en dags besök på ön under sist förflutna sommar. Trots att jag genomströfvade nästan hela ön och åtminstone besökte alla lokaler, som kunde tänkas som växtställen för arten, fann jag icke växten. Då denna växt har ett visst intresse i växtgeografiskt afseende, finner jag lämpligt att ställa den frågan till Sveriges botanister. om någon tagit eller observerat *Dianthus arenarius* i Bohuslän eller om något exemplar från denna provins förvaras i våra botaniska museers samlingar? Denna tidskrifts utgifvare har meddelat mig, att *Dianthus arenarius* finnes anförd såsom växande på Otterön redan i LINNÉ'S flora Suecica 1745, men utan angifven "finnare".

Karlskrona d. 13 Oktober 1898.

Johan Erikson.

Äldre förekomst af *Scirpus parvulus* i Sverige.

Såsom jag nyligen kommit i tillfälle att iakttaga, har *S. parvulus* redan för lång tid tillbaka varit anträffad och känd i Sverige, ehuru ej urskild som egen art. Detta framgår dels af Aspegrens tydliga beskrifning derpå i hans "Försök till en Blekingsk flora", som utkom år 1823, och dels deraf, att sterila exemplar af densamma, som af honom äro insamlade på "Stubbholmen" (= Stumholmen) i Karlskrona, finnas i hans herbarium. Nämnda beskrifning, enligt hvilken den hänföres till *Scirpus acicularis*, lyder på sid. 4 not. 36 sålunda: "In aquis profundioribus, ubi spicam explicare nequit, singularem assumit faciem. Culmi nempe cæspitosi, molliores, planiusculi Isoëtidem tenuissimam referunt; semper sterilis; sed ad basin exerunt

gemmam conico-subulatam lævem pallide-fuscam, primo in filo radicali pendulam, dein liberatam et novum individuum producentem”.

Hittills har *S. parvulus* dock icke åter funnits på den af Aspegren angifna platsen, hvilket torde bero på, att stränderna genom kajbyggnader och påläggning af fyllningsämne under tidernas lopp undergått förändring.

I sammanhang härmed må äfven meddelas, att det lyckats mig i augusti månad d. å. anträffa förenämnda art vid Elleholm i Bleking. Den växte der i mängd, nedsänkt i vattnet, på den grunda, af dyblandad sand bestående hafsbotten.

Karlskrona i oktober 1898.

J. F. E. Swanlund.

Agrikultur-ekonomisk sektion i filosofiska fakulteten vid Helsingfors' universitet. Till befrämjande af vetenskaplig forskning och undervisning i de till landtbruket hörande läroämnen har förordnats, att vid universitetet i Finland skola inrättas tvänne professurer, den ena uti landtbruksekonomi och jordbrukslära, den andra uti agrikulturkemi och agrikulturfysik, äfvensom en adjunktur i växtfysiologi, bakteriologi och entomologi, och att med dessa lärostolar böra förenas nödiga laboratorier och försöksfält.

Botaniska sällskapet i Stockholm d. 19 okt D:r G. O. MALME förevisade och beskref ett antal Riksmuseum tillhöriga, delvis af honom sjelf från Brasilien hemförda sydamerikanska apocynéfrukter. — Kyrkoherde A. TORSSANDER förevisade *Alnus incana* funnen vild i Sorunda, *Fragaria vesca* × *collina* från Balsberga i Vårdinge socken. — Landtbruksinspektör A. LYTTKENS anmälde uppträdande af en sannolikt från Nordamerika nyinkommen ogräsart, *Plantago aristata*, vid Falkenberg. — Från ett skär i Lingö fjärden, Norra Roslagen omtalade prof. C. AURVILLIUS *Orchis mascula* en växt som jemväl anfördes af andra ledamöter vara funnen vid Strengnäs, i Småland m. fl. ställen.

Svensk botanisk literatur 1897.

Af TH. O. B. N. KROK.

A. I Sverige tryckta arbeten eller uppsatser.

Agardh, J. G., *Analecta algologica. Observationes de speciebus algarum minus cognitiss earumque dispositione. Continuatio IV.* — Lundæ. Typis expressit E. Malmström. 4:o [tit.; 106 s. + 2 tab.] — *Acta Univ. Lundensis* — *Lunds Univ. årsskrift*. Tom. 33. Andra afdeln. (= *Acta reg. soc. physiogr. Lund.* — *K. fysiogr. sällsk. i Lund handl. Ny följd. Bd. 8*) IX.

Äfven särskildt.

—, Om så kallad mager jord och om den skörd denna för-
mår bära. — *K. Landtbruks-Ak. Handl. och Tidskr.* 36:
s. 267—287.

† *Agnér, Hjalmar*, *Svenska Växters nytta och användning populär framställning. I. Kärlväxter.* Stockholm Kør-
ners Boktryckeri-Aktiebolag. 8:o [123 s.]

Almroth, A. G. J., *Trädens egenskaper och skogens vård m. m.* Kalmar Tidn. Kalmars aktiebolags tryckeri. 8:o [48 s.]

De olika trädslagens egenskaper: s. 22—41.

Alvthin, Nils, *Scutellaria hastifolia i Skåne.* — *Botan. Notiser* 1897: s. 235 (notis).

Andersson, Gunnar, *Die höhere Pflanzen und die Moose. — Munthe, Henr.*, *Studien über ältere Quartärablagerungen im südbaltischen Gebiete (i Upsala Geol. Institut. Bull. 3:1 sid. 27—114): s. 79.*

Areschoug F. W. C., *Über die physiologischen Leistungen und die Entwicklung des Grundgewebes des Blattes.* — Lund. E. Malmströms Buchdruckerei. 4:o [tit.; 46 s. + 5 tab.]. — *Acta Univ. Lundensis* — *Lunds Univ. årsskrift*. Tom. 33 Andra afdeln. (= *Acta reg. soc. physiogr. Lund.* — *K. fysiogr. sällsk. i Lund handl. Ny följd. Bd 8*) X.

Äfven särskildt. [på omslaget: mit 5 Tafeln.]

Arnell, H. W., *Några ord om Botrychium simplex Hitchc.;* — *Botan. Notiser* 1897: s. 65—66 + Tafl. 2.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

—, *Moss-studier (Forts.).* — *Ibid.* s. 67—68.

Berggren, S., *Om Cyperaceerna.* — Inbjudning till . . . filosofie doktors promotion d. 31 maj 1897. Lund E. Malmströms boktryckeri. 4:o [tit.; 23 s.]

Om Cyperaceerna: s. 1—9. — Äfven i *Acta Univ. Lundensis* — *Lunds Univ. årsskrift*. Tom. 33 Andra afdeln. (= *Acta reg. soc. physiogr. Lund.* — *K. fysiogr. sällsk. i Lund handl. Ny följd. Bd 8*) XIV.

Bohlin, Knut, Studier öfver några släkten af alggruppen Confervales Borzi — (Mit einem deutschen Résumé) — Med två taflor — Stockholm Kungl. boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner. 8:o [56 s.] — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang, Bd. 23. Afd. III. N:o 3.

Äfven särskildt.

—, Die Algen der ersten Regnell'schen Expedition I. Proto-
coccoideen. — Mit zwei Tafeln — Stockholm Kungl. bok-
tryckeriet, P. A. Norstedt & Söner. 8:o [47 s.]. — K.
Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang; Bd. 23. Afd. III. N:o 7.

Äfven särskildt.

—, Zur Morphologie und Biologie einzelliger Algen. (Vorläu-
fige Mitteilung.) — K. Sv. Vet.-Ak. Öfvers. 54: s. 507—
529 (+10 fig. i texten).

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

Bohlin, Pehr, Några iakttagelser öfver vissa karaktärers olika
nedärfningsförmåga vid hybridisering hos korn. — Allm.
svenska utsädesför. tidskr. 7: s. 137—147.

Borge, O., Algologiska Notiser. 3—4. — Botan. Notiser 1897:
s. 210—215 (+ Taf. 3).

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o — 1—2, se Bo-
tan. Notiser 1892.

Botaniska Notiser för år 1897 . . . utgifne af *C. F. O. Nord-
stedt*. — Med 66 figurer i texten och 3 taflor. Lund,
Berlingska boktryckeri- och stilgjuteri-aktiebolaget. 8:o
[tit.; IV; 278 s.]

B(äckma)n, J., Ur Växtvärlden. Blåbärs- och odonbuskarne,
Ljungbusken; Asken, Tranbärsväxten. — Läsning för
folket 1897: s. 38—46; 151—160.

Cleve, Astrid, En bienn form af *Linum catharticum*. — Bo-
tan. Notiser 1897: s. 61—64 (+ 3 fig. i texten).

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

Cleve, P. T., Karakteristik af Atlantiska Oceanens vatten på
grund af dess mikroorganismer. — K. Sv. Vet.-Ak. Öfvers.
54: s. 95—102.

—, A Treatise on the phytoplankton of the Atlantic and its
tributaries and on the periodical changes of the plank-
ton of Skagerak. — Upsala printed by Upsala nya tid-
nings aktiebolags tryckeri. Fol. [27; 1 s. + Table I—XV
+ Plate I—IV med tillhör. förkl.]

—, Diatomeen. — *Munthe, Henr.*, Studien über ältere Quar-
tärablagerungen im südbaltischen Gebiete (i Upsala Geol.
Institut. Bull. 3:1 sid. 27—114): s. 56—58, 72, 79, 82,
89, 96—98.

—, Diatomeen. — *Andersson, Frithiof*, Über die quartäre La-

gerserie der Ristinge Klint auf Langeland etc. (Ibid. s. 115—180): s. 168—169.

Eliasson, A. G., Fungi Upsalienses. — Med en tafla. — Stockholm Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [20 s.]. — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang, Bd. 22. Afd. III. N:o 12.

Äfven särskildt.

Erikson, Joh., Scirpus parvulus i Bleking. — Botan. Notiser 1897: s. 194—195.

Eriksson, Jakob, Fortsatta iakttagelser rörande svartrostens specialisering. — K. Landbruks-Ak. Handl. och Tidskr. 36: s. 114—118.

Äfven särskildt. Stockholm. Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [7 s.]

På tyska i Zeitschr. für Pflanzenkrankh. 7: s. 198—202.

—, Nya iakttagelser rörande Kronrostens natur och förekomst — Ibid. s. 118—135.

Äfven särskildt. — Ibid. 8:o [20 s.]

På tyska i Centralbl. für Bakteriöl., Parasitenk. etc. 2 Abth. III: s. 291—308.

—, Till karakteristik af hvetets brunrost. — Ibid. s. 137—143.

Äfven särskildt. 8:o — Ibid. [9 s.]

På tyska ibid s. 245—251.

—, Om gröningsförmågans hållbarhet hos vissa rostsvampars vintersporer. — Ibid. s. 371—388.

Äfven särskildt. — Ibid. 8:o [20 s.]

På tyska ibid. IV (1898): s. 376—388; 427—432.

—, Botaniska väggtäflor. Ny serie: Tafl. 6—10. [Stockholm]. Lit. o. tr. i Gen. Stab. Lit. Anst. Fol.

Tafl. 6. Värlok. 7. Gullvifva. 8. Salg. 9. Björk. 10. Gran.

E(riksso)n, J. Något om morfologiska och biologiska växtarter samt deras floristiska behandling. — Svenska Trädgårdsför:s Tidskrift 1897: s. 119—122; 136—138.

Fredrikson, A. Th., Die Oxalideen der ersten Regnell'schen Expedition. — Mit zwei Tafeln. — Stockholm Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [12 s.] — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang. Bd. 22. Afd. III. N:o 10.

Äfven särskildt.

Fries, Th. M., Lärobok i systematisk botanik. II. De kryptogama växterna. Med 191 i texten intryckta figurer. Upsala Almqvist & Wiksells Boktryckeri-Aktiebolag. 8:o [tit.; s. 229—430 + 1].

Ätföljes af titelblad till hela arbetet: Lärobok i systematisk botanik — Med 426 i texten intryckta figurer. Upsala 1891—97 etc.

Haij, B., De högre växternas inre byggnad och lifsförrättningar. Vexjö. Nya Vexjöbladets Tryckeri. 8:o [22 s.]

- Hamberg, K. Herman R.*, Enumeratio plantarum Sueciæ, Norvegiæ, Fenniæ et Daniæ. — Förteckning öfver Skandinaviska halföns, Finlands och Danmarks fanerogamer och kärllkryptogamer utarbetad af —. Stockholm Isaac Marcus' Boktr.-Aktiebolag. 8:o [133 s.]
- Hemmdorff, Ernst*, Om Ölands vegetation. Några utvecklingshistoriska bidrag. Akad. afh. . . . i Upsala för vinnande af filos. doktors grad d. 22 maj 1897. — Upsala, Upsala nya tidnings aktie-bolags tryckeri 8:o. [VIII; 52 s. + kartsnitt].
- Hesselman, Henrik*, Ueber die Ausbildung von Bubillenblättern als florale Blätter bei *Lilium bulbiferum* L. — Om Groddknoppfjälls utbildning till florala blad hos *Lilium bulbiferum* L. — Med 1 tafla. — Stockholm Isaac Marcus' Boktr.-Aktiebolag. Stor 8:o [19 s.]. — Acta horti Bergiani. Bd. 3 N:o 1 A.
Äfven särskildt.
- , Några iakttagelser öfver växternas spridning. — Botan. Notiser 1897: s. 97—112.
Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.
- Hulting, J.*, Lichenes nonnulli Scandinaviæ. III. — Botan. Notiser 1897: s. 215—218.
Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o. — Jfr Ibid. 1891 + 1892.
- J., P.*, Våra allmännaste trädslag och deras odling. — Skogsvaktaren 1897: s. 129—135(—137; början).
- Johansson, K.*, Hufvuddragen af Gotlands växttopografi och växtgeografi grundade på en kritisk behandling af dess kärllväxtflora — Med en karta — Stockholm Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 4:o [270; 1 s.] — K. Sv. Vet.-Ak. Handl. Bd. 29, N:o 1.
Äfven särskildt.
- Juel, H. O.*, Die Ustilagineen und Uredineen der ersten Regnell'schen Expedition. Mit 4 Tafeln. — Stockholm Kungl. boktryckeriet P. A. Norstedt & Söner. 8:o [30 s.]. — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang. Bd. 23. Afd. III. N:o 10.
Äfven särskildt.
- , *Muciporus* und die Familie der Tulasnellaceen. Mit 1 Tafel. — Ibid. 8:o [27 s.]. — Ibid. N:o 12.
Äfven särskildt.
- , (I Skandinavien anträffade) *hanex*, af *Antennaria alpina*. — Botan. Notiser 1897: s. 255.
- Kellgren, A. G.* och *Nilsson L. F.*, Undersökning af svenska foder- och betesväxter. IV. — K. Landtbruks-Ak. Handl. och Tidskrift 36: s. 299—370.

Äfven särskildt. Stockholm. Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. Stor 8:o [74 s.]. — I—III, se bot. literaturfört. f. 1893 o. 1895.

Referat af L. F. Nilson i Tidskrift för Landtmän 1897: s. 807—812; 866—870; 883—887. — Äfven särskildt. Lund Berlingska boktryckeri och stilgjuteri-aktiebolaget. 8:o [15 s.].

Kindberg, N. C., Genera of European and Northamerican Bryineæ (Mosses) synoptically disposed by —. Göteborgs K. Vet.- och Vitt. Samh. Handl. Häft. 32: s. 1—40.

—, Species of European and Northamerican Bryineæ (Mosses) synoptically described by —. Part 1. Pleurocarpous. — Linköping, Linköpings Lithografiska Aktiebolag 1896 [på omslaget: 1897]. 8:o [sid. 1—152]. — Part. 2. Acrocarpous. — Ibid. 1897 [s. 153—410].

Kjellman, F. R., Japanska arter af släktet Porphyra. Med 5 taflor — Stockholm Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [34 s.]. — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang. Bd. 23, Afd. III. N:o 4.

Äfven särskildt.

—, *Derbesia marina* från Norges nordkust. — Med en tafla. — Ibid. 8:o [21 s.]. — Ibid. N:o 5.

Äfven särskildt.

—, *Blastophysa polymorpha* och *Urospora incrassata* två nya chlorophyceer från Sveriges vestra kust. (Med 1 tafla). — Ibid. 8:o [16 s.]. — Ibid. N:o 9.

Äfven särskildt.

—, *Marina chlorophyceer* från Japan. — Med 7 taflor. — Ibid. 8:o [44 s.]. — Ibid. N:o 11.

Äfven särskildt.

—, Om en *Ceramium*-form från Gotland. Ett bidrag till hafsalgernas biologi. — K. Sv. Vet.-Ak. Öfvers. 54: s. 471—490 (+ fig. i texten).

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o. — *C. circinnatum* Kütz.

Kjellmark, Knut, Une trouvaille archéologique, faite dans une tourbière au nord de la Néricie. — Upsala Geol. Institut. Bull. 3: 1: s. 14—26.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. Upsala. Almqvist & Wiksells Boktryckeri-Aktiebolag. 8:o — Växter: s. 15, 19—22 etc.

—, Några kalktuffer från Axberg i Nerike. — Stockholm Geol. Fören. Förh. 19: s. 137—152.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o. — Växter: s. 138—141, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150—152.

Lidforss, Bengt, Zur Physiologie des pflanzlichen Zellkernes. — Lund. E. Malmströms Buchdruckeri 4:o [tit.; 26 s.

+ 3 onum. s. + 1 färgl. pl.]. — Acta Univ. Lundensis — Lunds Univ. årsskrift. Tom. 33. Andra afdeln. (= Acta. reg. soc. physiogr. Lund. — K. fysiogr. sällsk. i Lund handl. Ny följd. Bd. 8) XI.

Äfven särskildt.

Lindman, C. A. M., Die Variationen des Perigons bei *Orchis maculata* L. — Mit 1 Tafel. — Stockholm Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [15; 1 s.]. — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang. Bd. 23. Afd. III. N:o 1.

Äfven särskildt.

—, Remarques sur la floraison du genre *Silene* L. Stockholm Isaac Marcus' Boktr.-Aktiebolag. Stor 8:o [28 s. + 2 fig. i texten]. — Acta horti Bergiani. Bd. 3. N:o 1 B.

Äfven särskildt.

—, se *Stephani, F.* (Bihang)

Lundström, Ax., Öfversikt öfver våra viktigaste barrskogsformer och deras inbördes samband. — Från Svenska Barrskogar (Stockholm 1897. 8:o).

Opaginerad tabell i 4:o (äfven i aftryck utan tryckort och årtal); omarbetning af tabell i: *Ax. Lundström*, Om våra skogar och skogsfrågorna — se bot. literaturfört. för 1895.

Malme, Gust. O. A:n, Die Polygalaceen der ersten Regnell'schen Expedition. Pflanzengeographische und biologische Notizen. — K. Sv. Vet.-Ak. Öfvers. 54: s. 225—248.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

—, Die Flechten der ersten Regnell'schen Expedition. I. Einleitung. Die Gattung *Pyxine* (Fr.) Nyl. — Stockholm. Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [52 s.]. — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang. Bd. 23. Afd. III. N:o 13.

Äfven särskildt.

Murbeck, Sv., Contributions à la connaissance des Renonculacées-Cucurbitacées de la flore du Nord-Ouest de l'Afrique et plus spécialement de la Tunisie. — Lund impr. E. Malmström. 4:o [tit.; VI; 126 s. + 6 tab.] — Acta Univ. Lundensis — Lunds Univ. årsskrift. Tom. 33. Andra afdeln. (= Acta reg. soc. physiogr. Lund. — K. fysiogr. sällsk. i Lund handl. Ny följd. Bd. 8) XII.

Äfven särskildt, med något olika titelblad: Contributions à la connaissance de la flore etc. Ranunculacées — Cucurbitacées. Avec six planches. — etc.

—, Om vegetativ embryobildning hos flertalet Alchemillor och den förklaring öfver formbeständigheten inom släktet, som densamma innebär. (Föregående meddelande). — Botan. Notiser 1897: s. 273—277.

Nathorst, A. G., Fossila bakterier. (Föredrag på Vetenskapsakademiens högtidsdag). — Svenska Dagbladet 1897. N:o 78.

Utförligare i Nordisk Tidskrift 1897: s. 179—188 (+ 9 bild, i texten).

—, Nötväckans sådesplanteringar i träden. — K. Sv. Vet.-Ak. Öfvers. 54: s. 103—113.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

—, Zur mesozoischen Flora Spitzbergens gegründet auf die Sammlungen der Schwedischen Expedition. — Stockholm, Kungl. boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner. 4:o [77 + 6 s. + 6 Taf.] — K. Sv. Vet.-Ak. Handl. Bd. 30. N:o 1.

Äfven särskildt, med titel: Zur fossilen Flora der Polarländer. Erster Theil Zweite Lieferung. Zur etc. Mit 6 Tafeln etc.

—, Nachträgliche Bemerkungen über die mesozoische Flora Spitzbergens. — K. Sv. Vet.-Ak. Öfvers 54: s. 383—387.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

Neuman, L. M., Om nomenklatur och artbegränsning inom släktet Sparganium. I. — Botan. Notiser 1897: s. 113—130 (+ träsnitt i texten).

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

—, *Staticæ scanica* Fr. v. *hallandica*, varietas nova — Ibid.: s. 203—207.

—, Om *Staticæ bahusiensis* Fr. β *danica* Drej. — Ibid. s. 207—210.

Båda sistn. äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

Nilsson, Alb., Om Norrbottens myrar och försumpade skogar. — Tidskr. f. Skogshushålln. 25: s. 11—30.

Äfven särskildt. Stockholm Isaac Marcus' Boktr.-Aktiebolag. 8:o [20. s.].

—, Om Norrbottens växtlighet med särskild hänsyn till dess skogar. — Ibid. s. 139—153.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

Nilsson, N. Herman, Iakttagelser öfver de mörka värmestrålarnas i solljuset inflytande på växternas organisation. — Botan. Notiser 1897: s. 33—44.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o. — På tyska i Botan. Centralblatt 72: s. 21—28.

Nordstedt, O., Sötvattensalger från Kamerun. — Botan. Notiser 1897: s. 131—133.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

—, Sammanställning af de skandinaviska lokalerna för Myxophyceæ hormogonieæ. — Ibid. s. 137—152.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

—, se Botaniska Notiser.

- Post, H. v.*, Några nya svampfynd i Upsala-trakten. — Botan. Notiser 1897: s. 253 (notis).
- Romanus, Anton*, Bidrag till kännedomen om de nödvändiga mineralbasernas (kalk, kali, magnesia) funktioner i de högre växterna. — Lund, E. Malmströms boktryckeri. 4 o [tit.; 38 s.]. — Acta Univ. Lundensis — Lunds Univ. årsskrift. Tom. 33. Andra afdeln. (= Acta reg. soc. physiogr. Lund. — K. fysiogr. sällsk. i Lund handl. Ny följd. Bd. 8) XIII.
Äfven särskildt.
- , Om *Cirsium bulbosum* (Lam.) DC., en för Skandinaviska floran ny art. — Botan. Notiser 1897: s. 218—221.
Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.
- Rosenberg, Otto*, Studien über die Membranschleime der Pflanzen, I. — Zur Kenntniss des Samenbaues von *Magonia glabrata* St. Hil. — Mit einer Tafel. — Stockholm Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [18 s.]. — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang. Bd. 23. Afd. III. N:o 8.
Äfven särskildt.
- , Ueber die Transpiration der Halophyten. — K. Sv. Vet.-Ak. Öfvers. 54: s. 531—549.
Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.
- Rosendahl, H. V.*, Lärobok i farmakognosi. Häft. 4. Rubiacæ [forts.] — Compositæ. Djurriket. Stenriket. Farmakognostisk-morfologisk öfversigt. Register. Farmakognostisk geografisk karta. Upsala Almqvist & Wiksells boktryckeri-aktiebolag. 8 o [VIII s. + s. 385—572 + Karta].
Ätföljes af titelblad till hela arbetet. Lärobok i farmakognosi. Med 347 figurer och en farmakognostisk karta. Upsala etc.
- Rosengren, L. Fr.*, Bakteriologiska studier. Redogörelse för en . . . företagen resa. — K. Landtbruks-Ak. Handl. och Tidskrift 36: s. 287—298.
- Rudberg, Aug.*, Några spridda botaniska iakttagelser från Västergötland. — Botan. Notiser 1897: s. 197—202.
Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.
- Santesson, C. G.*, Om tobak. Stockholm. Alb. Bonniers boktryckeri. 8:o [65 s.]. — Studentföreningen Verdandis småskrifter. 62 o. 63.
Botanik, historia, s. 5—10.
- Sernander, Rutger*, Våra torfmossar, deras sammansättning och utvecklingshistoria samt deras betydelse för kännedomen om nordens fornvärld. Stockholm. Alb. Bonniers boktryckeri. 8:o [32 s.]. — Studentföreningen Verdandis småskrifter. 64.

- Simmons, H. G.*, Några bidrag till Fåröarnes flora. II. — Botan. Notiser 1897: s. 69—74.
Jfr Bot. Not. 1896.
- Starbäck, Karl*, Om sjukdomar hos sädeslag och andra kulturväxter förorsakade af parasitsvampar. — Med 21 bilder i texten. Stockholm. Alb. Bonniers boktryckeri. 8:o [48 s.]. — Studentföreningen Verdandis småskrifter. 66.
- Sundberg, Carl*, Mikroorganismerna från läkarens synpunkt. Senare afdeln. Andra Häftet. Upsala Almqvist & Wiksells boktryckeri-aktiebolag. 8:o [VIII s. + s. 305—589 + 1].
Åtföljes af titelblad till hela arbetet; Mikroorganismerna etc. Läro- och kort handbok. Med 4 taflor och 78 figurer i texten. Upsala etc.
- Svedelius, Nils*, Die Juncaceen der ersten Regnell'schen Expedition. — Mit 1 Tafel — Stockholm Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [11 s.]. — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang. Bd. 23. Afd. III. N:o 6.
Äfven särskildt.
- Svederus, M. B.*, Potatisväxtens ungdomsår i Sverige. — Läsning för folket 1897: s. 92—122.
- Tolf, Rob.*, Berättelse öfver torfmossundersökningar i Härjedalen sommaren 1896. — Svenska Mosskulturför:s tidskrift 1897: s. 15—24; 83—89.
I vissa delar utförligare i Jämtlands läns Hushålln. Sällsk. Handl. f. 1896 (tryckta 1897): s. 278—322.
- , Torfmossundersökningar inom Bälunge härad i Upsala län. — Ibid. s. 25—31.
- , Beständiga vallar å torvfjord i Norrland. — Ibid. s. 59—65; 67—77; 169—176.
- , Torfmossundersökningar i vestra Småland och norra Skåne, sommaren 1896. — Ibid. s. 151—158.
- , De svenska torfmossarnes flora och geologi. — Ibid. s. 186—200 (början).
- , Försumpning af skogsmark i öfre Dalarne. — Ibid. s. 261—280.
Äfven särskildt. Jönköping. Tryckt hos H. Halls Boktryckeri-Aktiebolag. Stor. 8:o [20 s.].
- , Elfringar å en torvfjordsvall. — Ibid. s. 299—302.
- , Svampar, uppträdande såsom ogräs å mossodlingar. — Ibid. s. 303—305.
- , Kålväxternas hernie-sjukdom. — Ibid. s. 306—308.
- , De svenska barrskogarnes viktigaste mossor och lafvar samlade och ordnade af —. — A. Lundström, Från Svenska Barrskogar (Stockholm. 8:o) s. 43—47.
- , Förteckning öfver parasitsvampar, iakttagne i trakten af Jönköping. — Botan. Notiser 1897: s. 222—229; 237—251.

Båda äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

Torssander, A., Anmärkningsvärdare Fanerogamer och Kärnkryptogamer i Wårdinge socken (Södermanland). — Botan. Notiser 1897: s. 157—170.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

Vestergren, Tycho, Bidrag till en monografi öfver Sveriges Sphæropsideer. I. Sphæropsideæ et Melanconiceæ novæ in Suecia collectæ. — K. Sv. Vet.-Ak. Öfvers. 54: s. 35—46.
—, Anteckningar till Sveriges ascomycet-flora. — Botan. Notiser 1897: s. 255—272.

Wittrock, Veit Brecher, Viola-studier I. De Viola tricolore (L.) aliisque speciebus sectionis Melanii observationes morphologicae, biologicae, systematicae. Morfologisk-biologiska och systematiska studier öfver Viola tricolor (L.) och hennes närmare anförvandter. Med 14 delvis färglagda tafior och 17 textbilder. — Stockholm Isaac Marcus' Boktr.-Aktiebolag. Stor 8:o [142 s.]. — Acta horti Bergiani. Bd. 2. N:o 1.

Äfven särskildt. — II, se bot. litteraturfört. för 1896.

(Biografi, bibliografi, naturläror m. m.)

Areschoug, F. W. C., Botaniska Institutionen (Meddelande af —). — Lunds Universitet 1872—1897: s. 208—225.

Arnell, H. Wilh., Handledning vid växtinsamling. — Andra upplagan. Gefle, Otto Serranders boktryckeri. 8:o [20 s.].

Första uppl. utgafs anonymt med titel: Handledning vid växtinsamling för den studerande ungdomen vid Gefle högre allmänna läroverk. — Ibid. 1896. 8:o [18 s.]

Berg, Hjalmar och *Lindén, And.*, Lärobok i naturkunnighet. Femte förkortade upplagan — Andra tryckningen [på omslaget: N:r 2]. Stockholm Kungl. boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner. Liten 8:o [3 onum. + 144 s.]

Växterna: s. 61—84.

Berg-Lindéns Lærebog i Naturkundskab N:r. 1 for byskoler ved *Henrik Nøst Dahl*. Fjerde oplag. — Stockholm. Kungl. Boktryckeriet. 8:o [3 onum. + 264 s.]

Veksterne: s. 98—144.

—, N:r. 2 for landsskolen ved *Henrik Nøst Dahl*. Fjerde oplag. — Ibid. 8:o [3 onum. + 160 s. + 1 färgl. pl.]

Veksterne: s. 77—109.

Celander, G. M., Naturlära för folkskolor och läroverkens lägre klasser. Tofte upplagan. Stockholm. Kungl. boktryckeriet. 8:o [219; 1 s.]

Kap. 7+8. Inledning till växtläran + växtriket: s. 88—100; 100—120.

Fries, Th. M., Botaniska institutionen. — Upsala Universitet 1872—1897. Festskrift II: s. 167—182.

- Äfven särskildt. [på omslaget:] Upsala, Edv. Berlings Boktryckeri. 4:o [16 s.]
- , Bidrag till en lefnadsteckning öfver *Carl von Linné*. VI. — Inbjudningsskrift . . . Upsala Akademiska boktryckeriet Edv. Berling. 8:o [tit. + s. 275—334].
- F[ristedt], C., Herbariekatalog för skolor, upprättad af —. Andra tillökade upplagan. Stockholm. Alb. Bonniers boktryckeri. Liten 8:o [94 s.]
- Karlsson J. A.*, Naturlära för Folkskolans barn, i tre kurser, uppställda efter normalplanen. Tredje upplagan. — Andra kursen: Människan och växterna. Norrköping. M. W. Wallberg & C:o Boktryckeri. 8:o [64 s.]
Växterna: s. 46—64.
- Krok, Th. O. B. N.*, Svensk botanisk litteratur 1896. — Botan. Notiser 1897; s. 173—184.
Äfven särskildt. Lund. Berlingska Boktryckeri- och Stilgjuteri-Aktiebolaget. 8:o [12 s.]
- Segerstedts, Albrekt*, Naturlära för folkskolor och nybegynnare . . . fullständigt omarbetad af *K. B. J. Förssell*. Elfte upplagan. Stockholm. P. Palmqvists aktiebolag. Liten 8:o [4 onum. s. + 195 + 1 s.]
Växterna: s. 72—112.
- Wahlstedt, L. J.*, Folkskolans Naturlära. N:o 1. Nionde upplagan . . . Kristianstad. Boktryckeri-aktiebolagets tryckeri. 12:o [2 onum. s.; 209 + 3 s.]
Kap. III. Om växterna: s. 88—127.

(Exsicc.)

- Malme, Gust. O. A:n.*, Lichenes suecici exsiccati quos edidit —. Fasciculus primus (N:i 1—25) & secundus (N:i 26—50). — Stockholm, Isaac Marcus' boktr.-aktiebolag. 4:o [2 + 2 s.]
Upplagan 22 ex.
- Tisclius, Gustaf*, Potamogetones suecici exsiccati quos notulis adjunctis distribuit —. Fasc. III (N:is 101—150). Stockholmiae typis excudit Josef Ahlberg. Fol. [6 + 1 s.]
Innehållsfört. och Notulæ aftryckta i Botan. Notiser 1897; s. 185—190.

B. I utlandet tryckta uppsatser.

- Borge, O.*, Uebersicht der neu erscheinenden Desmidiaceen-Litteratur VII. — La Nuova Notarisia 1897; s. 71—106.
Äfven särskildt, med dubb. pag. [på omslaget:] Padova — Tip. del Seminario. 8:o [27 s.]
- Cleve, P. T.*, Microscopic Marine Organisms in the service of Hydrography. — Journ. of the Marine Biological Assoc. of the United Kingdom. New Ser. 4: s. 381—385.

- På italienska, af *G. Stegagno & A. Porti*, i *La Nuova Notarisia* 1898: s. 55—59.
- Dusén, P.*, Über die Vegetation der feuerländischen Inselgruppe. — Engler, *Botan. Jahrb.* 24: s. 179—196.
Jfr *Botan. Notiser* 1896.
- Ekstam, Otto*, Einige Blütenbiologische Beobachtungen auf *Novaja Semlja*. — *Tromsø Museums Aarshefter* 18: s. 109—198.
Äfven särskildt, med oförändr. pag. [på omslaget:] *Tromsø. Trykt i Tromsøpostens Bogtr. ved M. Astad* 8:o.
- , Nachträgliche Bemerkungen zur Kenntnis der Gefässpflanzen *Novaja Semlja's*. — Engler, *Botan. Jahrb.* 23: s. 575—577.
Äfven särskildt, med oförändr. pag. [på omslaget:] *Leipzig Wilhelm Engelmann.* 8:o. — Jfr *bot. literaturfört. f.* 1896.
- Erikson, Johan*, Zur Biologie und Morphologie von *Ranunculus illyricus*. (Vorläufige Mittheilung.). — *Botan. Centralbl.* 72: s. 193—195.
Jfr *K. Sv. Vet.-Ak. Öfvers.* 55 (1898) 1: s. 87—109.
- Eriksson, Jakob*, Der heutige Stand der Getreiderostfrage. — *Ber. d. deutsch. botan. Ges.* 15: s. 183—194.
- , Einige Bemerkungen über das Mycelium des Hexenbesenrostpilzes der Berberitze. — *Ibid.* s. 228—231.
- , Vie latente et plasmatique de certaines Urédinées. *Note de —.* — *Comptes rendus* 124: s. 475—477.
- , Eine allgemeine Uebersicht der wichtigsten Ergebnisse der schwedischen Getreiderostuntersuchung. — *Botan. Centralblatt.* Bd. 72: s. 322—325; 354—362.
Äfven särskildt. [på omslaget:] *Cassel. Druck von Gebr. Gotthelft.* 8:o [12 s.].
På engelska i *The Botanical Gazette* 25 (1898): s. 26—38. — På franska i *Revue générale de Botan.* 10 (1898): s. 33—48.
- Juel, H. O.*, Die Kerntheilungen in den Pollenmutterzellen von *Hemerocallis fulva* und die bei denselben auftretenden Unregelmässigkeiten. Mit Tafel VI—VIII. — *Jahrb. f. wissensch. Botanik* 30: s. 205—226.
Äfven särskildt, med oförändr. pag. [på omslaget:] *Berlin Verlag von Gebrüder Borntraeger.* 8:o.
- Kindberg, N. C.*, Laubmoose aus dem Umanakdistrikt [Grönland]. — *C. Vanhöffen, Botanische Ergebnisse i Bibliotheca botanica.* Heft. 42: s. 64—68.
Äfven särskildt. *Stuttgart.* 4:o [5 s.].
- Lagerheim, G.*, Technische Mittheilungen. — *Zeitschr. f. wiss. Mikroskopie etc.* 14: s. 350—354.
Äfven särskildt. 8:o [5 s.].
- Lindberg, G. A.*, *Rhipsalis hadrosoma* (Mit einer Tafel). — *Monatschr. f. Kakteenkunde* 1897: 150—s.

Äfven särskildt. Druck: J. Neumann, Neudamm. 8:o
[3 onum. s.]

Simmons, Herman G., Zur Kenntniss der Meeresalgen-Flora der Färöer. Mit einer Karte auf Tafel Va. — *Hedwigia* 36: s. 247—276.

Vestergren, Tycho, Diagnoses micromycetum præmissæ. — Jahres-Katalog pro 1897 d. Wiener Kryptogamen-Tauschanstalt: s. 3—4.

Äfven särskildt. Ch. Reisser & M. Werthner, Wien. 4:o
[2 onum. s.]

(**Exsicc.**)

Migula, W. Sydow, P. et Wahlstedt, J. J., Characæ exsiccataæ. Fasc. IV—V. N:o 76—125.

Tillägg.

Cleve, P. T., On some fossil marine Diatoms found in the moravian "Tegel" from Augarten, near Brünn. — London, Journ. Quekett Microsc. Club. ser. 2 vol. 2 (1885): s. . . .

—, Report on the phytoplankton collected in the expedition of H. M. S. Research 1896. — Annual report Fishery Board of Scotland 15 (1896): s. . . .

Eisen, A. G., Forms of trees as determined by climate influences. — *Zoe* 3 (1892): s. 1—12.

—, Native habits of *Sequoia gigantea*. — *Ibid.* 4 (1893): s. 141—144.

Elfstrand, M., Brasilianska och paraguayiska droger, medicinal- och hushållsväxter . . . beskrifna — Upsala Läkarför. Förh. 30 (1895): s. 558—587.

Referat på tyska af *P. Siedler* i Ber. d. Deutsch. Pharmaceut. Ges. 7 (1897): s. 290—317. — Äfven särskildt, med oförändr. pag. Berlin. 8:o.

Lagerheim, G., *Exobasidium Vaccinii-uliginosi* Boud. — G. Briosi e F. Cavara, I Funghi parassiti delle piante coltiv. od. utili, Fasc. XI (Pavia 1896. 4:o) n:o 261 [1 s. + 4 fig.].

Löfgren, Alberto, Ensaio para uma distribuição dos vegetaes nos diversos grupos florísticos do estado de S. Paulo — Indice das plantas do herbario da comissão sequida por una relação das plantas cultivadas no jardim da comissão. — São Paulo Typographia a Vap. de Hennies Irmãos. 1896. 8:o [230 + 1 s.]

Utgör N. II af Boletim da comissão geographica e geologica de São Paulo.

Förf. till Indice etc. äro *Gustavo Edvall* (s. 49—184)

och Dr *Juan J. Puiggari* (s. 185—215: Kryptogamerna).

Lönnberg, Einar, *Limnanthemum nymphæoides*, en ny svensk sjöväxt (och des betydelse för fisket). — Svensk Fiskeri-Tidskrift 5 (1896): s. 129—130(—132) + 1 textfigur.

Rosendahl, H. V., Kopparns fysiologiska betydelse för växt- och djurriket, dess giftverkan samt terapeutiska användning. Öfersiktlig framställning. . . Upsala Läkarför. Förh. 30 (1895): s. 303—311.

Botan. afd.: s. 303—306.

Bihang.

Utländingars i Sverige tryckta uppsatser.

a) Original.

Hagen, J., *Webera lutescens* Limpr. i Sverige? — Botan. Notiser 1897: s. 171—172.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

Hansen, Emil Chr., Om variationen hos öljästsvamparne och hos andra Saccharomyceter. Födrag . . . [på omslaget:] Stockholm, P. A. Nymans efterträdare. 8:o [6 s.]

Ursprungl. i Svenska Bryggareför. Månadsblad 1897: s. 225—231.

Stenzel, G., *Palmoxydon iriarteum* n. sp., ein fossiles Palmenholz aus Antigua. Mit 2 Tafeln. — Stockholm. Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [18 s.]. — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Biang, Bd. 22. Afd. III. N:o 11.

Äfven särskildt.

Stephani, F., Die Lebermosse der ersten Regnell'schen Expedition nach Südamerika. — Mit einer geographischen Einleitung von *C. A. M. Lindman*. — Stockholm. Kungl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [36 s.] — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Biang, Bd. 23. Afd. III. N:o 2.

Äfven särskildt. — *C. A. M. Lindmans* Einleitung etc. s. 3—15.

Wille, N., Om Færøernes Ferskvandsalger og om Ferskvandsalgernes Spredningsmaader (Med en Planche). — Botan. Notiser 1897: s. 1—32; 49—61.

Äfven särskildt, med oförändr. pag. 8:o.

b) Öfversättning

Växters ungdomsformer, Något om åtskilliga. Delvis efter Monatsschrift für Kakteenkunde. Af *O. Ldkst.* — Svenska Trädgårdsför:s Tidskrift 1897: s. 24—26; 44—46.

Kohl, F. G., Botanische Wandtafeln.

Bland olika slag af åskådningmaterial torde väggtaflor vara särdeles lämpade att användas vid undervisningen, framförallt inom de naturvetenskapliga läroämnena. Och alldeles nödvändiga blifva de vid tillfällen, då läraren saknar tillräcklig skicklighet i teckning. Tyvärr har det undervisningsmaterial, som stått botaniken till buds, hittills varit alltför ofullständigt och måste vi därför med tacksamhet helsa hvarje lyckligt försök att afhjelpa bristen i detta hänseende. Ofvannämnda väggtaflor, utgifna under förmedling af GEBRÜDER GOTTHELF i Cassel, äro att döma af de såsom prof utsända exemplaren icke blott väl och naturtroget utförda direkt efter fotografiska afbildningar, utan ega dessutom den förtjensten att vara praktiskt valda med vederbörlig hänsyn till den botaniska undervisningen vid såväl högre som lägre läroanstalter. Dessutom äro de synnerligen skarpt tecknade och återgifna i ett format, som gör dem användbara äfven för de största auditorier. Afbildningarna hafva valts så, att förut för samma ändamål utgifna samlingar af väggtaflor (Kny, FRANK och TSCHIRCH m. fl.) genom dem kompletteras och omfatta utom anatomi och fysiologi, systematik, morfologi och växtsjukdomar. Hvarje väggtafva betingar ett pris af 5 mrk och kan erhållas hvar för sig, hvarigenom läroanstalter kunna välja efter behag och behof och sättas i tillfälle att komplettera förut gjorde inköp. Företaget är därför förtjent af uppmuntran från allmänhetens sida och fyller väl sin plats i den botaniska undervisningens tienst.

B. J.

Vetenskapsakademien d. 12 okt. Till intagande i Bihanget antogs en afhandling af dr. G. O. MALME, Ex herbario Regnelliano adjuncta ad floram phanerogamicam cognoscendam, II., samt i Öfversigten 2 uppsatser: Om induktions-
elektricitets inverkan på fröns groningsenergi och groningsförmåga, af dr. F. E. AHLVENGREN, samt Verzeichniss der in König Karls Land während der schwedischen Polarexpedition 1898 gefundenen Phanerogamen, af doc. GUNNAR ANDERSSON och kand. HENRIK HESSELMAN.

Fysiografiska sällskapet d. 12 okt. Prof. ARE-SCHOUG redogjorde för några egendomligheter i vissa växters gronings sätt. Prof. BERGGREN meddelade sina iakttagelser öfver utvecklingen af fruktspridningsmedlen hos *Uncinia* och *Eriophorum*.

Videnskabsseleskabet i Kristiania d. 14 okt. Prof. WILLE höll ett minnestal öfver aflidne Prof. A. BLYTT, hvarvid han särskildt framhöll dennes förtjänster som växtgeograf.

Erikssonia är ett nytt svampsläkte, hörande till Hysteriaceæ Phæosporæ, hvilket af prof. PENZIG i Malpighia för i år uppkallats efter prof. JAKOB ERIKSSON i Stockholm.

Död. Sogneprest CHR. KAURIN i Sande ailed i Kristania d. 25 maj 1898, 66 år gammal.

Hos **Frans Svanström & C:o**
Stockholm Myntgatan 1.

kan erhållas:

Grått blomprensningpapper format 350×445 mm	Pris pr ris 3,—
Hvitt " " " " 360×445 " " " " "	10,—
Herbariepapper N:o 8, hvit färgton 240×400 " " " " "	4.50
" " " " 11, blå " " 285×465 " " " " "	7.75
" " " " 13, hvit " " 285×465 " " " " "	11,—

Obs De båda sistnämnda sorterna användas vid Riksmusei Botaniska afdelning.

I bokhandeln har utkommit:
Svensk Flora för skolor.

II.

Kryptogamer

af Th. Krok och S. Almquist.

Pris: inb. 3 kr. 50 öre.

F. & G. Beijers Bokförlagsaktiebolag, Stockholm.

Innehåll.

ERIKSON, J., Finnes *Dianthus arenarius* i Bohuslän?, s. 223.

HOLMBERG, O. R., *Spergula arvensis* L. var. *oligogónata*, nova var., s. 221.

KROK, TH., Svensk botanisk literatur 1897, s. 225.

NORDSTEDT, O., Ett par ord om de svenska *Odontites*-arterna, s. 219.

STARBÄCK, K., Några märkliga skandinaviska ascomycetfynd, s. 201.

SVANLUND, J. F. E., Äldre förekomst af *Scirpus parvulus* i Sverige, s. 223.

Literaturofversigt s. 239.

Smärre notiser s. 224, 239, 240.

Lund, Berlingska Boktryckeri- och Stilgjuteri-Aktiebolaget, ¹/₁₁, 1898.